

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 16/11/2022

Της: Αναστασίας - Αικατερίνης Αλεξοπούλου
Βουλευτού Β1΄ Βορείου Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

ΘΕΜΑ: «Προβληματισμοί ανακύπτουν από την προγραμματική συμφωνία "ΤΑΛΩΣ" σχετικά με την παρακολούθηση και πρόγνωση ακραίων καιρικών φαινομένων στην θάλασσα»

Κύριε Υπουργέ,

Οι εργαζόμενοι στα ερευνητικά κέντρα: Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) και Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ), αμφότερα Ν.Π.Δ.Δ., με το από 7 Νοεμβρίου 2022 Κοινό Δελτίο Τύπου τους, εκφράζουν τον προβληματισμό τους, αναφορικά με την **υπογραφή προγραμματικής συμφωνίας ύψους 30 εκατομμυρίων ευρώ για το Σύστημα «ΤΑΛΩΣ»**, που πραγματοποιήθηκε περί τις αρχές Σεπτεμβρίου 2022, μεταξύ υμών, ως αρμοδίου Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και του Διευθυντή του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ). Η εν λόγω προγραμματική συμφωνία φαίνεται να αφορά σε ένα καινούριο σύστημα παρακολούθησης και πρόγνωσης ακραίων καιρικών φαινομένων στην θάλασσα (κυματισμού και καιρού), **ανατίθεται, δε, στο ΙΤΕ η υλοποίηση του έργου** για την προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία του εν λόγω συστήματος, καθώς και του εξοπλισμού διασύνδεσής του με τις υπηρεσίες του Υπουργείου, του οποίου προΐστασθε. Όπως, όμως, επισημαίνει το ως άνω Κοινό Δελτίο Τύπου των Συλλόγων εργαζομένων - ερευνητών του ΕΛΚΕΘΕ και του ΕΑΑ:

«Μια σειρά από εύλογα ερωτήματα προκύπτουν, με πρώτο αυτό της διαδικασίας η οποία ακολουθήθηκε από πλευράς της πολιτείας ούτως ώστε να καταλήξει σε αυτήν την προγραμματική σύμβαση με το ΙΤΕ. Δεν υφίστανται σήμερα συστήματα παρακολούθησης και πρόγνωσης των καιρικών φαινομένων και του θαλάσσιου κυματισμού σε Αιγαίο και Ιόνιο; Αν ναι, τότε ποια είναι η αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός

νέου συστήματος; Υπήρξε αξιολόγηση από πλευράς ΥΝΑΝΠ των υπαρχόντων συστημάτων και αποφασίστηκε ότι χρειαζόμαστε τη δημιουργία καινούργιων; Εάν ναι, τότε με ποια κριτήρια έγινε αυτή η αξιολόγηση; Μήπως απλά αρκέστηκαν σε διαβεβαιώσεις παρόμοιες με τις δημόσιες δηλώσεις του Δ/ντή του ΙΤΕ: "...τα συστήματα που λειτουργούν τώρα στην ουσία αποτελούν κατασκευές μιας άλλης εποχής, που τα δεδομένα ήταν διαφορετικά" (Χανιώτικα Νέα 16/9/2022, <https://www.haniotika-nea.gr/protoporiakes-draseis-apo-to-ite/>);

Με ποια κριτήρια το ΥΝΑΝΠ ανέθεσε ένα τόσο σύνθετο έργο σε έναν φορέα (ΙΤΕ), ο οποίος αν και έχει εξαιρετική θέση στον ερευνητικό ιστό της χώρας, δεν διαθέτει την πολύχρονη εμπειρία την οποία διαθέτουν οι ερευνητικοί φορείς ΕΛΚΕΘΕ & ΕΑΑ, οι οποίοι έχουν ήδη αναπτύξει σχετική τεχνογνωσία, λειτουργούν υποδομές και έχουν εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό σε θέματα που αφορούν στο θαλάσσιο και ατμοσφαιρικό περιβάλλον, πολύ δε περισσότερο σε ζητήματα επιχειρησιακής παρακολούθησης και πρόγνωσης καιρού και κύματος; Ποια θα είναι επομένως η συμβολή του ΙΤΕ στο έργο αυτό; Πώς δικαιολογείται το εμβληματικό ποσό των 30 εκατομμυρίων και πώς είναι δυνατόν ένα τόσο σύνθετο και πολύ υψηλού κόστους έργο με προμήθειες, εγκαταστάσεις, δικτύωση, ανάπτυξη, αξιολόγηση και λειτουργία προγνωστικών μοντέλων, να υλοποιηθεί σε μόλις 15 μήνες (τέλος 2023) από σήμερα, όπως έχει αναφερθεί στα ΜΜΕ;

Χαρακτηριστικά πρέπει να αναφέρουμε πως το σύστημα ΠΟΣΕΙΔΩΝ του ΕΛΚΕΘΕ (<https://poseidon.hcmr.gr>), ένα από τα σημαντικότερα συστήματα παρακολούθησης και πρόγνωσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην Ανατολική Μεσόγειο, έχει χρηματοδοτηθεί με 24 εκατομμύρια ευρώ συνολικά σε βάθος 20ετίας. Αντίστοιχα, το ΕΑΑ ανέπτυξε και λειτουργεί εδώ και χρόνια το πυκνότερο δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών στην Ελλάδα, καθώς και εξειδικευμένες υπηρεσίες πρόγνωσης καιρού υψηλής ανάλυσης με έμφαση στον ακραίο καιρό (<https://meteo.gr>) με συνολική χρηματοδότηση από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και ιδιωτικούς πόρους ~7 εκατομμυρίων ευρώ την τελευταία εικοσαετία.

Ποιος φορέας και με ποιο κόστος και επιχειρησιακή εμπειρία θα αναλάβει τη λειτουργία και συντήρηση του συστήματος μετά την εγκατάστασή του; Ποιος φορέας θα λειτουργεί τους τοπικούς κόμβους και τα όργανα μετρήσεων, θα λειτουργεί τα συστήματα πρόγνωσης καιρού, ανέμου και κυματισμού, τα οποία προϋποθέτουν ισχυρά υπολογιστικά συστήματα και, το σημαντικότερο, συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση από ειδικευμένους μετεωρολόγους και ωκεανογράφους για τη λειτουργία τους; Πως είναι δυνατόν, σε τελική ανάλυση, να αποφασίζεται και να ανακοινώνεται ένα τέτοιο έργο ενόσω οι καθ' ύλην αρμόδιοι και με πολυετή εμπειρία κρατικοί ερευνητικοί φορείς σε θέματα παρακολούθησης και πρόγνωσης θάλασσας και ατμόσφαιρας (ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ) που λειτουργούν αντίστοιχα επιχειρησιακά συστήματα δεν έχουν καμία εμπλοκή αλλά ούτε και ενημέρωση;

Η συγκεκριμένη απόφαση απευθείας ανάθεσης έχει την έγκριση του υπουργικού συμβουλίου, και αν ναι, ποια ήταν η θέση επί του θέματος του αρμόδιου υπουργείου Ανάπτυξης;».

Όπως, λοιπόν, επισημαίνεται με σαφήνεια στα ανωτέρω γραφόμενα του παραπάνω Κοινού Δελτίου Τύπου, **τα ζητήματα που προκύπτουν είναι εξαιρετικά σοβαρά**, ξεκινώντας από την ερευνητική στρατηγική της χώρας και τις επιλογές των πολιτειακών παραγόντων, απολήγοντας, δε, σε εξίσου σοβαρά ερωτήματα, που σχετίζονται με το δημόσιο, εν γένει, συμφέρον και την κατασπατάληση δημοσίου χρήματος. **Κρίνεται, συνεπώς, ως εκ τούτου, αναγκαία η περαιτέρω διασαφήνιση της σκοπιμότητας για την κατάρτιση της εν λόγω συμφωνίας, αλλά και το κατά πόσον οι ακολουθούμενες διαδικασίες θα προκαλέσουν, τελικά, όφελος στο δημόσιο συμφέρον.**

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποια είναι η κατά τους αρχικούς και μεταγενέστερους υπολογισμούς σας σχέση κόστους - αποδοτικότητας της προγραμματικής συμφωνίας για το σύστημα «ΤΑΛΩΣ», η οποία υπογράφηκε ανάμεσα στο αρμόδιο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας;
2. Ποιες ακριβώς υπήρξαν, κατά κλιμακωτή σειρά, οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν προς ολοκλήρωση της παραπάνω συμφωνίας και κατά πόσον κάθε μία από αυτές εξυπηρέτησαν, όντως, το ευρύτερα εννοούμενο δημόσιο συμφέρον;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αναστασία - Αικατερίνη Αλεξοπούλου